

**"Ұлттық мұрағат қорының құжаттарын басып шығару қағидаларын бекіту туралы"
Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрінің 2011 жылғы 16
қарашадағы № 349 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы**

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрінің 2013 жылғы 29 қарашадағы № 279 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2013 жылы 30 желтоқсанда № 9049 тіркелді

«Нормативтік құқықтық актілер туралы» 1998 жылғы 24 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңының 43-1-бабына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. «Ұлттық мұрағат қорының құжаттарын басып шығару қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрінің 2011 жылғы 16 қарашадағы № 349 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7342 болып тіркелген, «Егемен Қазақстан» газетінде 2012 жылғы 20 қазандағы № 689-693 (27765) жарияланған) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген бұйрықпен бекітілген Ұлттық мұрағат қорының құжаттарын жариялау қағидаларында:

1 және 2-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Ұлттық мұрағат қорының құжаттарын басып шығару қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 желтоқсандағы «Ұлттық мұрағат қоры және мұрағаттар туралы» Заңының 18-бабының 2-тармағының 2) тармақшасына сәйкес дайындалды және Қазақстан Республикасы Ұлттық мұрағат қорының құжаттарын басып шығару тәртібін анықтайды.

2. Қағидалар Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 желтоқсандағы «Ұлттық мұрағат қоры және мұрағаттар туралы» Заңына сәйкес Ұлттық мұрағат қорының құжаттарын (бұдан әрі – құжаттар) жинақтау (сатып алу), тұрақты сақтауға және пайдалануды ұйымдастыруға құқық берілген мемлекеттік, арнайы мемлекеттік мұрағаттарда (бұдан әрі – мұрағаттар) қолданылады.»;

8-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«8. Басылым түрлері жарияланған құжаттардың құрамымен анықталады. Басылымдар бір мұрағаттық қордан және тақырыптық болады. Бір мұрағаттық қордан әзірленген басылымдар ғылыми мақсатта дайындалады, құжаттардың тақырыптық басылымдары ғылыми, ғылыми-танымдық және оқулық типте ұсынылады.»;

16-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«16. Құжаттарды табудың алдында мынадай жұмыстар жасалады.

Библиографиялық тізімге сәйкес шығарылатын басылым мәселелеріне, тақырып тарихнамасына, оның деректік базасына археографты бағдарлау мақсатында әдебиет

з е р д е л е н е д і . » ;

19-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«19. Осы жарияланым үшін айқындалған басылымның міндеттеріне, типіне және түріне сәйкес құжаттарды толық және жанжақты іздестіру жүргізіледі.»;

23-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Тізімдемелерді зерттеп және қарап шығу үшін істерді іріктегенде, тақырыптарда істердің мағынасының ашылу дәрежесі есепке алынады. Бұл келесі мәселелерге тікелей тиісті істер ғана таңдап алынбайды, сонымен бірге құжаттардың тақырыбы бойынша ж а қ ы н д ы ғ ы е с к е р і л е д і . » ;

24-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Хаттарды іздестірген жағдайда, жарияланған хаттардың авторының адресаттары мен корреспонденттердің аясы және олардың қорларының орналасқан жері анықталады . Бұл үшін жарияланатын хаттардың авторларының туыстық, достық, іскерлік байланыстары, олардың тұратын орындары, анықталады, жіберілген және жіберілмеген хаттардың мәтіндері түскен күнделіктер, жазу кітапшалары, естеліктер, корреспонденттерге жіберген жауап хаттары, күнделікті басылымдар зерттеледі және сонымен бірге корреспонденттердің және адресаттардың фамилиялары анықталады. Әрі қарай іздестіру үшін жоғалған және табылмаған хаттардың тізімдері қ ұ р а с т ы р ы л а д ы . » ;

30-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«30. Әрбір табылған құжатқа тақырыптық және атаулы карточка жасалады. Сипаттаудың деректемелер құрамы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 26 желтоқсандағы № 1604 қаулысымен бекітілген Ұлттық мұрағат қорының құжаттарын, басқа мұрағаттық құжаттарды мемлекеттік және арнайы мемлекеттік мұрағаттарда толықтыруы, сақтауы, есепке алуы және пайдалануы ережелерінің 379 және 382 т а р м а қ т а р ы н д а б а я н д а л ғ а н . » ;

37-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«37. Тақырыптық басылым үшін тақырып бойынша өзара іштей байланысқан, оны рет-ретімен және шын бейнелейтін құжаттар жиынтығы іріктеледі. Бұл міндетті шешу құжаттық деректерді кешенді зерттеуді және тақырыптың әрбір түйінді мәселелесі бойынша дәйекті деректердің әралуан түрлерін іріктеу, бастамашыл (нормативтік құқықтық құжаттар), атқарушылық (ақпарат, қатынастар, актілер, баяндау хаттар, хаттар), қорытынды сипаттағы (шолулар, есеп берулер, есептік баяндамалар) құжаттардың тергеу-себептік байланыстарын орнатуды қажет етеді.»;

45-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«45. Басылымның типіне және түріне байланысты, бір жанрдың деректерін, бір тұлғаға тиісті белгілі тақырыпты немесе оқиғаны баяндайтын дыбыс-бейнелік құжаттарды іріктеген кезде, жарияланатын коллекцияның немесе оның бөлігін, құжаттардың толық құрамын қамтамасыз етуі қажет.»;

46-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«46. Ғылыми қорлар басылымы үшін құжаттарды іріктеген кезде, жарияланатын қордың немесе оның бөлігінің құжаттарын неғұрлым толық құраммен қамтамасыз ету қажет, ол үшін қор құрушының қызметі бойынша басқа қорлардан және мұрағаттардан табылған құжаттар таңдап алынады. Бұл жағдайда жарияланатын қор құжатына тиісті екендігін анықтауға ерекше көңіл бөлінеді. Бұрын жарияланған, қайталанатын ақпараты және болмашы маңызы бар мәлімет үшін жіберілген құжаттар мәтінге қосылмайды, олар тек ғылыми-анықтамалық аппаратта (ескертпелерде, тізімдемелерде, таблицаларда) пайдаланылады.»;

51-тармақтың 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) мәтіндік құжаттардың жиынтығы адамдарға үлкен сезімдік әсер ете отырып тақырыптың кейбір мәселелерін ғана емес, сонымен бірге мәтіндік материалдарды безендіретін фотоқұжаттарына және басқа бейнелеу материалдары бейімделуі керек.»;

53-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«53. Басылымға іріктеліп алынған статистикалық материалдар әртүрлі құбылыстардың сандық өзгерістерін көрсетеді, сондай-ақ өзара салыстырылымды.»;

56-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Ерте кезеңдегі құжаттардың негізгі мәтіні ретінде мәтіннің түпнұсқасы алынады. Түпнұсқасы болмаған жағдайда, мәтіннің деректері ретінде құжаттың барлық көшірмелері (тізімдері) тартылады. Мәтін ең ерте көшірме (тізім) бойынша жарияланады. Құжат мағынасының және түрінің түпнұсқаға жақынырақ мәтіндерін анықтау үшін оның қолда бар барлық көшірмелеріне (тізімдеріне) мұқият талдау жүргізіледі.»;

57-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Жеке дара ғылыми мәні бар ерте кезеңдегі (XVIII ғасырға дейін) құжаттардың жекелеген көшірмелері (тізімдері) толық жарияланады.»;

61-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«61. Дипломатиялық құжаттар ресми басылымдар бойынша, олар жоқ болған жағдайда – түпнұсқасы бойынша және қол қойылған немесе бекітілген мәтін бойынша жарияланады. Басылымның міндетіне байланысты мұндай құжаттардың мәтіндері, құжатқа қол қойған барлық мемлекеттердің тілдерінде немесе қай тілде және қай мұрағатта құжаттың мәтіні бар екені қысқа баянда көрсетіліп бір тілде жарияланады.»;

62-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Авторлық мәтіндер оның тірі кезіндегі соңғы басылымдар бойынша жарияланады. Ғылыми түрдегі басылымдарда міндетті түрде түпнұсқасымен салыстыру жүргізіледі. Егер мәтіннің тарихын зерделеген кезде соңғы басылым жақсы емес екені анықталса, онда шығарманың негізгі мәтіні ретінде автордың идеялық арқауын дәлірек және толық көрсететін мәтін алынады.»;

65-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Түпнұсқа және көшірме мәтіндер болмаған жағдайда әскери қимылдардың және кемелердің радиотелеграф журналдарындағы жазулар және осы сипаттағы басқа материалдар бойынша құжаттар жарияланады.»;

67-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«67. Басылымның нақты міндеттеріне байланысты (тарихи, деректану, палеографиялық, лингвистикалық зерттеулер үшін) құжаттардың мәтіні дипломатиялық немесе ғылыми-сын тәсілдермен беріледі. Барлық басылымдарда құжаттардың мәтіні анық сақталған стилистикалық және тілдік ерекшеліктерімен беріледі.»;

69-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Қажет болған жағдайда, абзацтарға бөлінуі сақталатын ресми емес және дипломатиялық құжаттардан басқа мәтін абзацтарға бөлінеді.»;

71-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Қажет болған жағдайда, мәтінде үстінен сызылған орындар графикалық белгілеу жолымен мысалы, бұрыштама жақшамен (< >), қайта жаңғыртылады, археологиялық алғы сөзде ескертіледі.»;

74-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Басқа нұсқасы – бұл ескертулерді белгілеу үшін бейнелер немесе араб цифрлары пайдаланылады, мысалы: жұлдызшамен (*) құжаттың ескертуі, сандармен – құрастырушының ескертуі белгіленеді және археологиялық алғы сөзде ескертіледі.»;

77-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«77. Құжаттарда ұзындық өлшемінің, уақыттың, ақшалай және басқа өлшем бірліктері егер оларда цифрлық белгілер алдында болса қысқартылып белгіленеді; цифрлық белгілерінсіз олар қайта толық жазылады.»;

84-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«84. Құжаттарда санды белгілейтін әріптік цифрлар араб цифрымен беріледі. Реттік сан есімдер, сандарды ескірген сөздермен беру түрлері сақталады.»;

85-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«85. Құжаттардың мәтінде тұрақты қайталанатын және тұрақты қалыптасқан түрлер болған жағдайда шартты қысқартулар пайдаланылады, археологиялық алғы сөзде көрсетіледі.»;

92-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«92. Хаттамалардың мәтіндері бағансыз толық қатарға жазылады. Хаттамалардағы бар сұрақтар, орнынан тұрып айтылған сөздер негізгі мәтін сияқты ерекшеленген шрифпен абзацтан: «сұрақ», «орнынан тұрып айтылған сөздер», «қол шапалақтаулар» және сол сияқты сөздер болып беріледі. Абзацтан: «Тыңдалды», «Қаулы қабылданды», («Шешілді») формулалары ерекшеленіп беріледі. Хаттама тармақтарының нөмірлері «Тыңдалды» формуласында көрсетіледі, «Қаулы қабылданды» формуласында хаттаманың тармақтары қайталанбайды.»;

96-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«96. Құжаттардың мәтінін беру кезінде кіріс және шығыс қағаздарының журналы бойынша, журналда нөмірі мен жазылған күні көрсетіледі. Құжаттың орындалғаны туралы журнал бағанында атауы көрсетілмейді, құжаттың орындалғаны және оның қозғалысы туралы мәлімет мәтіндік ескертуде келтіріледі. Мұндай жағдайда мәтінді беру тәсілі археографиялық алғысөзде айтылады.»;

101-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Ғылыми-көпшілік басылымдарда екі жақты түсінікті болдырмайтын қысқартылған сөзді ашу, төрт бұрышты жақшасыз жазылады және міндетті түрде археографиялық алғысөзде ескертіледі.»;

102-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«102. Ұйымның, мекеменің, әскери құрамалардың, қызметтердің қысқартылған атаулары және жалпы қабылданған қысқартулар мәтінде сақталады. Белгілі бір мекемелердің атауларын әртүрлі қысқартулар бір ізге түсірілмейді. Толық жазу қысқартылған сөздердің тізімінде немесе егер ол бір рет еске түсірілсе мәтіндік ескертуде беріледі. Мекеменің немесе ұйымның қысқартылып жазылған атауын ашу, келесі қайта атауларды есепке алмай, міндетті түрде құжатта оны еске түсірілген уақыты бойынша беріледі.»;

105-тармақтың бесінші және алтыншы бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«Құжатқа (көшірмеге) қол қойған тұлғаның қолы немесе тегі анық болмаса және анықтауға қиындық туғызған жағдайда, мәтіндік ескертуде тек қызметін көрсету және түсіндіру қажет: «қойылған қол түсініксіз», «қолы жоқ», «тегі көрсетілмеген». (Көшірмеде) қол қойған тұлғаның тегі мен қолының шамалап мәнін ашып, дереккөзді көрсете отырып мәтіндік ескертуде белгіленеді.

Әртүрлі құжаттарға бір тұлғалардың қолы барлығына қойылған болса, онда жариялау кезінде қойылған қолдарды археографиялық алғысөзде белгілеп, қолы көрсетілмейді. Қойылған қолдарда ішінара өзгертулер болған жағдайда, мәтіндік ескертуде құжаттың нөмірі және қол қойған тұлғаның тегі көрсетілуі қажет.»;

111-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«111. Құжатта түсіп қалған және мағынасы бойынша қалпына келтірілген сөздер төрт бұрышты жақшаларда жазылады. Мәтіннен қалып қойған, қосымша деректер бойынша анықталған сөздер, тектер, күндер және басқа мәліметтер мәтіндік ескертулерде деректері көрсетіліп төрт бұрышты жақшаларда жазылады.»;

116-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Басқа тілдегі деректерді жариялау түрлері баспаның мақсатына, деректердің ғылыми маңызына және басқа тілді мәтіндердің санына байланысты болады. Басқа тілді деректер ғылыми басылымдарда жоғарыда аталған түрлердің қайсысымен болса да жарияланады. Ғылыми-көпшілік және оқу түрлеріндегі басылымдарда басқа тілді мәтіндер, ереже бойынша, аударылыммен ғана жарияланады.»;

118-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«118. Басқа тілді құжаттың (авторлық ерекшеліктердің стилі, диалектизм және құжаттың жазылған уақыты мен орнына байланысты қазіргі заманғы грамматикадан басқа ауытқулар) стилистикалық ерекшеліктері жарияланатын мәтінде өзгеріссіз сақталады және алғы сөзде немесе мәтіндік түсініктемеде ескертіледі.»;

120-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«120. Басқа тілді мәтіндердің аудармасын жариялағанда, алдымен қазіргі заманғы түпнұсқасының аудармасы барын анықтап алу керек. Алдымен осындай аударылым бірінші кезекте жариялануға жатады. Қазіргі заманғы түпнұсқа аудармасының бірнешеуі болған жағдайда, артықшылық ерекше жағына беріледі.

Қазіргі заманғы түпнұсқаның аудармасы тарихи дерек болып табылады және оны жариялау кезінде редакциялауға, сонымен бірге барлық жарияланатын тарихи деректерді редакциялауға жол берілмейді. Егер қазіргі заманғы аударманың мәтінде дәлсіздіктер болып және олар көлемі жағынан шамалы ғана болса, онда аударманың мәтіні түзетусіз жарияланады, барлық дәлсіздіктер мәтіндік ескертулерде келтіріледі. Қазіргі заманғы мәтіннің аудармасында көптеген қателер мен дәлсіздіктер болған жағдайда, жаңа аударма жасалынады, қазіргі заманның түпнұсқасының аудармасы қосымшада немесе ескертулерде келтіріледі. Егер бір мезгілде басқа тілді мәтін және оның аудармасы жарияланса, онда аударма мәтінінің алдында (жай курсивпен) «Аударма» деген сөз басылады. Басқа жағдайларда түсіндірме сөздерде «Аударылды...» деген белгі қойылады.

Басқа тілді мәтіннің аудармасы жарияланымда барлық мағынасына тән ерекшеліктерін және түпнұсқаның стилін беру керек. Бір тарихи кезеңнің барлық басқа тілді деректерінің шындығы бір тәсілмен берілуі керек – не аудармамен, немесе транскрипциямен.

Екі түрлі мағынада түсіндірілетін терминдер үшін мәтінге көбірек сәйкес келетін мағынасын таңдап алу керек.

Аударма басқа тілді мәтін мағынасының барлық нақыштарын бермеген жағдайда мәтіндік ескертулерде түпнұсқа тілдегі мәтін жарияланады.»;

125-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер бұл шетелдік атаудың аударма тілінде қысқартып пайдалану дәстүрі болса, онда оларды пайдалану алғы сөзде немесе мәтіндік ескертуде айтылады.»;

128-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер бір құжаттың мәтінде осындай әртүрлі оқылулар кездессе, бұл мәселені құжаттың шығу тегіне қатысты шешу керек: авторлық құжаттарда әртүрлі оқылуларды сақтау керек, кеңсе хатшысының көшірмелерінде, егер жаңылыс жазылған сөздер немесе көшіріп жазушының қатесі бар болса, атаулар мен географиялық атауларды бір ізге салу жүргізіледі. Мұндай жағдайларды мәтіндік ескертулерде немесе басылымның алғы сөзінде міндетті түрде белгілеу керек.»;

129-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«129. Кескіндердің және мәтіннің деректері түпнұсқа түрінде немесе кино, фото көшірмелер, фоноқұжаттар және бейнефонограммалар түрінде болады. Оларды жариялауда бар түпнұсқалар және дыбыс-бейнелік құжаттардың көшірмелері, сонымен бірге сақталған фоноқұжаттардың (радио және теле хабарлардың микрофондық мәтіндері, авторлық сөз сөйлеулердің мәтіндері және шығармашылық құжаттар) мәтіндері пайдаланылады.»;

131-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Жариялауда кино, бейне және фотокадрдың автор таңдағанды арақатынасы сақталады. Көлденең форматты тік, төртбұрышты немесе сопақ нысанға тек кино, бейне немесе фотоқұжаттарды пайдаланғанда жарияланымның негізгі сурет қатарында емес, көркемдік құрылымның элементі ретінде – монтажды фотоплакаттар; форзацтағы коллаждар, кітаптардың қосалқы алғы беттерінде ауыстыруға болады.»;

132-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер басылым белгілі бір автордың (немесе авторлар тобының) шығармашылығын сипаттайтын болса, онда жиектеменің жәрдемімен кадрлеу барысы тиісті түсіндірулермен көрсетіледі.»;

134-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«134. Кино, бейне, сурет құжаттарының сапалы бейнелеуін жақсарту үшін, полиграфияда әртүрлі механикалық және химиялық әдістермен суретті өңдеу қолданылады.»

Кино, бейне, сурет құжаттарын сақтау немесе кемістіктерін жою мәселесі, басылымның мақсаты мен міндетін және жарияланатын құжаттардың түрін есепке ала отырып шешіледі. Ғылыми басылымдарда кино, бейнекадрларды және фототүсірілімдерді жариялау құжаттарды қабылдау және талдау үшін қажетті жеткізгішінің барлық сыртқы ерекшеліктері (жарықтар, сызаттар, дақтар және басқалары) толық сақталады.»;

Үгіт-насихат басылымдарында (мерзімді басылымдар мен көрмелердегі фотоплакаттар, фотобуклеттер, фототоптамалар) кино, бейне, фотоқұжаттар, егер бұл процесс олардың маңызды жақтарына тимейтін болса, өңдеу элементтерімен жарияланады.»;

136-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер дауыста фоноқұжаттың тек фрагменттері сақталса, онда басылымның типографиялық тәсілінде оны микрофондық мәтінмен мәтіндік ескертулерде тиісті түсіндірулер бере отырып жариялайды.»;

140-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«140. Мәтіннің қайталанатын бөлімдерін шартты белгілермен ауыстыру, мәтіннің (құжат бір рет толығымен жарияланады) қайталанатын бөлімдерімен қоса, көпшілік құжаттарды жариялау үшін қолданылады.»;

143-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер бір құжаттан көптеген үзінділер алынған болса, онда әрбір түсіп қалған бөліктердің мағынасы бір жинақталған мәтіндік ескертулерде беріледі. Мұндай жағдайда сілтеме белгісі бірінші көп нүктеге қойылады.»;

146-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«146. Құжаттардың мазмұнын қысқартып берудегі (регесттер, аннотациялар, таблицалар) негізгі мақсат, азғантай көлемдегі басылыммен ғылыми айналымға кең көлемде деректер тобын енгізу. Құжат мазмұнын қысқартып берудің мақсатқа лайықтылығы, ерекшелігімен, мақсатымен, міндеттерімен және басылымның тақырыбымен анықталады. Мазмұнын қысқартып беру тәсілдерін қолдану туралы мәселе, құжаттарды табу және таңдап алу мәселесімен, сонымен бірге оларды қайталап жариялаумен тығыз байланыста қаралады. Регесттер, аннотациялар және таблицалар жарияланатын құжаттармен үйлесе отырып тақырыпты ерекше толық түсіндіруге мүмкіндік туғызады, құжаттарда бейнеленген тек қана типті оқиғалар және фактілерді салыстыру емес, сонымен бірге нақты құбылыстың кең таралуын, қайталануын және заңдылығын толық көрсетеді.

Регесттер, аннотациялар және таблицалар жинақта құжаттармен үйлесе отырып, қосымшада, ғылыми-анықтамалық аппаратта өзінің жеке нөмірлерімен орналасады.

Жарияланатын құжаттардың тізбесінде реттік нөмірден кейін: «Регест», «Аннотация», «Таблица» деп көрсетіледі.»;

148-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«148. Құжаттың жарияланымының, мағынасының және маңызының міндетіне байланысты регесттер екі түрлі болады: шексіз және қысқа.»;

149-тармақтың жетінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Топталған регест жарияланымда құжаттардың бөліктерінің бір түрі, аса зор мағынасы жоқ, автордың принципімен топтастырылған немесе шешілетін мәселенің бір түрлі принципі бойынша құжаттарды құрайды.»;

150-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«150. Регесттеуге жататын құжаттар тобы, деректердің бар болуынан, маңыздылығынан және сипатынан әрбір нақты басылым үшін анықталады. Регесттер мағынасын беру үшін қолданылады.»;

151-тармақтың жетінші және сегізінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер құжаттардың бөлігі таблица түрінде ұсынылса, регест құрамдастырылған болуы мүмкін, яғни мәтіндік және графикалық бөліктерден құралады.

Құжатты тұрақты формулярмен регесттеген кезде құрылымын, яғни құрама бөліктерінің рет-реттілігін сақтау керек. Егер құжаттың қандай-да бір бөлігі түсіп қалған болса, онда мәтіндік ескертулерде құжаттың толық құрамы туралы анықтама беру керек.»;

153-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«153. Регесттерге бас тақырыптар және қысқабаяндар осы Қағидалардың 161-166, 199-209 тармақтары бойынша құрастырылады. Бас тақырыптың үстінгі оң жағына «Регест» деп көрсетіледі.

Қысқа регестте атауының мазмұнды бөлігі құжатта аталатын оқиғаларды, есімдерді, географиялық атауларды санамалап шығу есебінен кеңейтіледі.

Жарым-жартылай регестің бас тақырыбы, үзіндіде жарияланған құжаттың бас тақырыбы сияқты құрастырылады.

Алғысөздің археографиялық бөлігіндегі тіркелетін құжаттардың қайталанатын біркелкі элементтерін сипаттау арқылы регестің қысқабаяны қысқартылады.»;

156-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«156. Таблицаға енгізілген ақпарлардың сипатына байланысты, таблицалар цифрлық мен мәтіндік түрлерге бөлінеді.

Цифрлық таблицаларға тақырыпқа, түріне және басылымның сипатына байланысты, құжаттың барлық цифрлық мәліметтері, әйтпесе біреуі бойынша мәліметтер немесе бірнеше белгілі көрсеткіштер бойынша енгізіледі.

Мәтіндік таблицаларға тақырыптық бөлімдер (біркелкі мәліметтер, тізімдер, мінездемелер және соған ұқсастар) бойынша топтасуға берілетін құжаттардың мәтіндік мағынасы беріледі.

Таблица шеңберінен шығып кететін құжат мәтіні таблицаның ерекше бағанында немесе мәтіндік ескертуде келтіріледі.

Таблицаға енгізілген құжаттың түріне байланысты таблицалардың келесі екі түрі ажыратылады:

1) бір немесе бірнеше біркелкі құжаттардың негізінде құрастырылған таблицалар;

2) әртүрлі түрдегі құжаттардан таңдап алынған мәліметтердің негізінде құрастырылған таблицалар. Бұл таблицалардың түрлері құжаттарды (формулярды талдау, топтастыру, мәліметтерді есептеу) алғашқы арнайы өңдеуді ұсынады. Жарияланымда мұндай таблицалар анықтама-ақпараттық функцияны орындайды.»;

157-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) деректерге сауал-сұрақ жүргізу. Жинақтың тақырыбына қатысты бір топ сұрақтар дайындау жатады, бұл сұрақтарға деректер олардың түріне және негізгі мағынасына қарамастан жауап береді. Бұл тәсіл, мәтіндік таблицаларды дайындауда қолданылады. Сұрақтар мәтіндік таблицалардың айдары болып табылады. Мәтіндік таблицалар әрбір деректің мағынасын бермейді және жарияланымда анықтамалық-ақпараттық функцияны орындайды.»;

157-тармақтың алтыншы бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Осындай таблицаларды құрастыру үшін негіз болған деректер, таблицадан кейін бірден орналастырылады немесе алғысөздің археографиялық бөлімінде баяндалады.»;

159-тармақтың сегізінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер құжатқа сілтеулер көп болса, тиісінше әрбір пайдаланылған деректер және

түсіндірме сөздер таблицаның ерекше бағанында көрсетіледі.»;

160-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Құрастырушылармен тексерілген және құжаттар мен цифрлардың арасындағы айырмашылық таблицадағы мәтіндік ескертулерде немесе таблицада құжаттың цифрының астына дөңгелек жақшада көрсетіледі.»

161-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Ғылыми түрдегі басылым атауларына жоғарыда көрсетілген элементтердің барлығын қосады. Құжаттағы атауы жоқ элементтері, құжаттардағы археографиялық жолмен деректанушылық сараптау арқылы анықталады және қосымша деректер тартылып, төрт бұрышты жақшаға жазылады. Археографпен анықталған тақырып элементтерінің негіздемелері мәтіндік ескертулерде ақпараттық деректерді көрсете отырып келтіріледі. Тақырыптың анықталмаған элементтері де мәтіндік ескертулерде т ү с і н д і р і л е д і . »

166-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«166. Басылым түріне және жарияланған құжаттардың сипатына байланысты атау құрамы атаудың жалпы элементтерін алғысөздің археографиялық бөліміне, басылым атауына, оның бөлімдері немесе топтық атауларына енгізу арқылы қысқартылады.»;

175-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«175. Телефон, телеграф, телетайп, телефакс немесе радио арқылы жіберілген құжат мәтінінің жазбасын жариялау барысында, тақырыпта құжаттардың түрлері көрсетіледі, мысалы: бұйрық, өкім, хабарлама, жедел мәлімет, сәлемдесу, тәуелсіз. Құжат мәтінін беру тәсілі қысқабаянда айтылады. «Телеграмма» атауы, егер өзге құжат түрлеріне жатқызылмайтын болса, онда құжат түрі ретінде сақталады.»;

178-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Мерзімді басылымдардың жеке материалдарының түрлері (бас мақаласы, редакциялық және авторлық мақалалар, очерктер, корреспонденциялар, репортаждар) газеттік жанрлармен көрсетіледі.»;

180-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«180. Құжаттың авторы және адресаты жеке тұлға немесе тұлғалар тобы болуы мүмкін, және де бір немесе бірнеше мекемелер, кәсіпорындар және ұйымдар немесе мекеменің, ұйымның, кәсіпорынның құрылымдық бөлімшесі болып табылады.»;

182-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«XVI – XIX ғасырларда болған мекемелер мен ұйымдардың атаулары құжат атауларында қазіргі формада беріледі.»;

182-тармақтың алтыншы бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Ғылыми-көпшілік және оқу басылымдардағы ішкі құжаттардың тақырыбында құрылымдық бөлім көрсетіледі, шығыс құжаттар үшін мекеменің жалпы атауы к ө р с е т і л е д і . » ;

183-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Әкесінің аты-жөні құжатта берілсе сол формада болады.»;

183-тармақтың алтыншы бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Тақырыпты тұлғаның лауазымдық немесе әлеуметтік жағдайын көрсету арқылы қысқарту, тек бірінші еске алынғанда немесе оның басылым түріне байланысты өзгерістер жүргізіледі – тақырыптық басылымда қысқартпаған дұрыс, ал бір тұлғаның құжаттары - қысқартылған.»;

184-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Тұлғалардың лауазымдары мен қоғамдық орны тақырыпта бұл мәліметтер алғысөздің археографиялық бөлімінде айтыла отырып есімдер көрсеткішіне енгізілгенде көрсетілмейді.»;

195-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«195. 1918 жылдың 1-ші ақпанына дейін құрылған құжаттар күні ескі жыл санауы (Юлиан) бойынша толтырылады, ал 1918 жылдың 1-ші ақпанынан бастап құралған құжаттар жаңа жыл санауы (григориан) бойынша толтырылады.

Басылымның тақырыбына байланысты (халықаралық қатынастардың тарихы бойынша) құжаттар қос күнмен даталанады – ескіше және жаңаша ішінде (дөңгелек немесе төртбұрыш) жаңа стиль бойынша немесе керісінше – жаңаша және жақша ішінде ескі стильмен. Аударылған күн жақша ішінде автор қойған күнге дейін немесе кейін, осы басылым негізінде қандай стиль негізге алынғанына байланысты қойылады.

Қос күн 1918 жылдың 1-ші ақпанынан кейін жасалған, бірақ ескі стильмен күні қойылған құжаттарға беріледі. Юлиан күнтізбесі бойынша күні жақша ішіне алынып жаңа стиль күнінен кейін көрсетіледі.»;

197-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер автордың белгілеуі оның тұрақты тұратын орнын көрсетіп тұрса, онда атауында жазу орны көрсетілмейді, ол тек автордың тұрақты тұратын орнында болмаған жағдайда міндетті түрде көрсетіледі.»;

200-тармақтың алтыншы бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер басылымның жарық көрген орны басылымның атауында болса (мысалы, «Алматы ақшамы») немесе мазмұны бойынша ескертулерде, не болмаса пайдаланылған мерзімдік басылымдар тізімінде көрсетілсе, онда аңыз-баянда сілтеме берілмейді. Мерзімдік басылым құрылтайшы әлде меншік иесінің құзырында екені пайдаланылған мерзімдік басылымдар тізімінде немесе мазмұны бойынша ескертулерде көрсетіледі.»;

207-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«207. Графикалық құжаттардың аңыз-баяны, мәтіндік құжаттардың аңыз-баяны сияқты элементтерден тұрады. Басылымның түріне байланысты сызбалар (мазмұнды түсіндіретін сурет) тізімінде келтірілуі немесе құжаттың атауынан кейін орналастырылады.»;

209-тармақтың бірінші және екінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

«209. Аңыз-баян құжаттың мәтінінен кейін орналасады. Ғылыми түрдегі

басылымдарда аңыз-баян құжаттың тақырыптан кейін орналастырылады.

Шығармашылық және өмірбаяндық материалдар, сонымен бірге мерзімді баспасөзде және бақылау-анықтамалық мәліметтердің жалғасатын басылымдарында және алғысөздің бірінші басылымында, тараулардың кіріспесінде және томдардың немесе тараулардың соңындағы ескертулерде орналастырылады.»;

210-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«210. Дыбыс-бейнелік құжаттарды жариялау, зерттелетін оқиғалар немесе деректер, түсірілімнің нысаны туралы қажетті толық көлемде көрнекі мағлұматты қамтамасыз ететін ғылыми сипаттаумен қоса беріледі.»;

211-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«211. Кино, бейне, фотоқұжаттардың ғылыми басылымдары жарияланған дереккөздер туралы барынша толыққанды мәліметті талап етеді. Бұл ретте басылым тақырыбы бойынша барлық анықталған дереккөздер туралы деректер, олардың жасалу тарихы, мазмұны мен сыртқы ерекшеліктері бейнелеу қатарын құрап немесе ғылыми-анықтама аппаратында беріледі.»;

212-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«212. Ғылыми-көпшілік және оқу басылымдарында кино, бейне, фотоқұжаттарды түсіндіретін мәтін тек нақты ақпаратты қамтып қана қоймай, құжаттарға кіріспе түрінде де қабылданады. Бұл жағдайда мәтін кіріспе бөлімге, кино, бейне, фотоқұжаттың біреуіне не бір тобына бөлінеді. Күрделі композицияда басылым тарихи және публицистикалық очерктерден, естеліктерден, дикторлық мәтіннен құралады.»;

222-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Жинақтағы құжаттарды жүйелеу бірнеше белгілері бойынша жүзеге асырылады (тақырыптық-хронологиялық, номиналды-хронологиялық тағы сол сияқты).»;

223-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«223. Басылымның хронологиясын құру кезінде қатаң хронологиядан ауытқуына келесі жағдайларда жол беріледі:

құжат кезеңді жалпылау сипаттамасына (бағалауына) ие болса, ол кезеңге байланысты құжаттар тобының басында орналастырылады;

Әр түрлі, бірақ хронологиялық жағынан жақын бірнеше құжат бір оқиғаға (фактіге) қатысты болса, олар топтық тақырыппен біріктіріледі;

құжаттың құрылуы мен қарастырылу уақыты сәйкес келмесе.

Хронологиядан ауытқудың барлық жағдайлары ескертуде немесе алғы сөзде көрсетілуі керек.

Жинақты тақырыптық құрастыру барысында бірқатар мәселелерге байланысты жалпылама құжаттар кездескен жағдайда, бөлімдерге жіктеледі.»;

229-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«229. Егер де құжаттар күні жағдаяттың күнімен сәйкес келмесе, онда құжаттарды тақырыптық топтау кезінде, ғылыми-көпшілік және оқулық басылымдарда құжаттар

оқиға датасына сәйкес орналастырылады ол жөнінде археограф алғысөзде ескертеді.»;

234-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Мерзімді басылымдар мен жалғастырушы басылымдарда жарияланған құжаттар мәселенің мәнін түсіндіру үшін қандай құжаттар арналғаны туралы қысқаша баяндалған жалпы алғысөзден құралады, құжаттардың сипаты беріледі және оның сақталу орны көрсетіледі. Кейде алғысөздер құжаттар тобындағы аннотациялармен а у ы с т ы р ы л а д ы . » ;

238-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Алғысөздің археографиялық бөлімінде құжаттарды табудың дереккөздері көрсетіледі және оларды қысқаша бағалау жүргізіледі, құжаттар мәтінін іріктеу және беру түсіндіріледі, олардың археографиялық рәсімделуінің ерекшеліктері мазмұндалады, басылым жоспары, ғылыми-анықтамалық аппараты және басылым құрастырушылары туралы мәліметтер хабарланады, сондай-ақ, жарияланымның кімге арналғаны көрсетіледі. Археографиялық мәліметтерді баяндауы әр түрлі қалыпта болуы мүмкін және жарияланымның сипатына байланысты болады. Бұл мәліметтер соңғысөзге енгізілуі мүмкін немесе жекелеген құжатқа немесе оның топтарына түсіндірме мәтінде беріледі.»;

240-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«240. Қысқа алғысөзде басылым міндеттері мен оқырман қауым шеңбері анықталады. Осында басылым құрылымы, ғылыми-анықтамалық аппарат құрамы туралы мәліметтер және жарияланған құжаттардың негізгі тобының немесе жекелеген неғұрлым маңызды дереккөздердің қысқаша сипаты беріледі.»;

244-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Өзге тілді деректерді және белгілі бір басылымдағы аудармаларды жариялағанда, мәтінге ерекше мағына беріледі, мәтіндік ескертпелер екі тілде құрылады – түпнұсқа тіліндегі өзге тілді мәтінге (түрлі оқуларды айту және тағы сол сияқты), аудармаға – б а с ы л ы м н ы ң т і л і н д е . » ;

248-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Ғылыми және ғылыми-көпшілік басылымдарда мазмұны бойынша ескертулер олардың құрылуының негізі болып табылатын мұрағаттық және баспасөз деректерінің сілтемелерімен шығарылады.»;

252-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Оқу, сондай-ақ, кейбір ғылыми және ғылыми-көпшілік басылымдарда кішігірім ескертулер мазмұны бойынша мәтіндік жолма-жол немесе жарияланатын деректердің мәтінінен соң беріледі.»;

253-тармақтың төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Тарихи хроника құжаттама басылымының барлық түрінің ғылыми-анықтамалық аппаратының бөлігі болып табылады. Онда тақырып бойынша белгілі фактілер жиынтығын көрсетіледі, оқиғалардың реті мен өзара байланысын белгіленеді.»;

256-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«256. Хроника деректері болып жарияланымға енген және енбеген мұрағаттық құжаттар, осы тақырып бойынша бұрын басылып шығарылған құжаттар, мерзімдік басылымдар және әдебиеттер табылады. Дереккөзге сілтеме хрониканың әрбір мақаласына қосақталып жүреді. Оған кіретіндер: мұрағаттық құжаттар үшін – шифр, жарияланған құжаттар үшін – жинақтың атауы, құжат беті және нөмірі, әдебиеттер үшін – атауы, шығарылу деректері, беттері.»;

261-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«261. Ғылыми типтегі сериялы және көп томды басылымдардың барлық басылымдарына біріктірілген көрсеткіштері бар арнайы анықтамалық том жасалынады. Басылымның, сериялардың жеке томдарының ғылыми-анықтамалық аппаратына бірнеше көрсеткіштер кірген кезде, оларға кіргізілген мәліметтер, және біріктірілген көрсеткіштердің мәліметтері бір-бірін қайталамайды.»;

263-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«263. Көрсеткіште тұлға тегімен, атымен және әкесінің атымен немесе тегі және аты-жөнінің бастапқы әріптерімен көрсетіледі. Мәтінде аты-жөндері бар және аты-жөні жоқ бірдей тектер болған жағдайда, көрсеткіште алдымен аты-жөні бар тектер, сосын олары жоқтар жазылады. Егер тұлға құжат мәтінде толық белгіленбесе (тек аты немесе бүркеншік аты бойынша), онда құжатта қалай көрсетілсе, көрсеткіште де солай белгіленеді. Құжаттардың мәтінде бірнеше тұлғаның тегі және аты-жөндері бірдей болған жағдайда, олардың аты мен әкесінің аты толық беріледі. Аттары сәйкес келген жағдайда бұл тұлғаларға қатысты қысқаша түсіндірулер беріледі.»;

268-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«268. Есімдер көрсеткіші жабық немесе толық нысанда құрастырылады. Көрсеткіштің нысаны басылымның тақырыбы мен типіне байланысты анықталады.»;

269-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«269. Аннотацияланған есімдік көрсеткіш. Ғылыми типтегі жинақтарда кейде айтылып отырған тақырып шегінен шығып кететін толық өмірбаяндық мәліметтер бар аннотацияланған есімдік көрсеткіш қолданылады. Өмірбаяндық деректерді қамтитын аннотацияланған есімдік көрсеткіш пен құжаттар мазмұны бойынша ескертулерді құрастырған кезде бірдей мәліметтерді пайдалануға болмайды.»;

273-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«273. Пәндік көрсеткіш болып құжаттың мәтінде басылым беттеріне сілтеме жасай отырып көрсетілетін ұғымдардың, пәндердің әліпбилік тізімі табылады. Құжаттардың мазмұнына байланысты жарияланымның мазмұнын ашу үшін елеулі мәні бар барлық пәндік белгілерді қамтитын жалпы пәндік, немесе бірыңғай пәндік белгілердің бір немесе бірнеше түрін қамтитын арнайы көрсеткіш жасалады.»;

278-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«278. Жалпы пәндік көрсеткіш тек қана жабық болады, өйткені негізгі ұғымның (

айдардың) құрамдас бөлігі болып табылатын кіші айдарлар оның мазмұнын нақтылайды. Арнайы пәндік көрсеткіштер жабық та, толық та болады. Толық арнайы көрсеткіште пәнге егжей-тегжейлі аннотация болып табылатын түсіндірме беріледі.»;

279-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«279. Арнайы пәндік көрсеткіш біркелкі пәндер атауынан (мекемелер, ұйымдар, баспа органдары және сол сияқты) және сілтеме деректерінен тұрады. Ол пәндер атауларының әліпбилік тізімінен тұрады немесе жалпылама айдарлар болады. Соңғы жағдайда рулық ұғымды көрсететін жалпылама айдар түрлер ұғымын білдіретін кіші айдарларға жіктеледі.»;

281-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Сөздердің қысқартулары екіжақты түсінікті болдырмайды.»;

282-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«282. Ғылыми және ғылыми-көпшілік типіндегі басылымдар жарияланатын құжаттардың тізбесін мазмұндайды. Жарияланатын құжаттардың тізбесі мазмұнына енгізіледі, немесе бөлек бөлім болады.»;

283-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«283. Анықталған, бірақ жарияланбаған құжаттардың тізбелері ғылыми типтегі басылымдар үшін, зерттеушіге басылым тақырыбы бойынша барлық табылған, бірақ жарияланбаған материалдар туралы мәлімет беру мақсатында жасалады. Тізбелерді құрастыру әдісі табылған құжаттардың сипаты мен көлеміне байланысты әр түрлі болады. Тізбеде бір құжат бойынша да, құжаттарды топтап та сипаттама жасалынады.

Құжаттардың саны аз болғанда тізбеде мынадай мәліметтер беріледі: күні, әрбір құжаттың немесе біркелкі құжаттар тобының атауы мен іздестіру мәліметтері, кейде – мазмұнының аннотациясы.

Тізбелерде құжаттар жинақтың құрылымы (бөлім мен тарау бойынша) сәйкес жүйеленеді, болмаса басқа белгілері бойынша жүргізіледі, мысалы, хронологиясы, тақырыптық айдарлары немесе сақталу орны бойынша.

Құжаттардың бір түрін (хаттамалар, бұрыштамалар және тағы сол сияқты) қамтитын жинақтарда олардың атауларының мазмұны ашылмаса, құжаттар жинағына кірмеген құжаттарға аннотацияланған тізім құрастырылады.

Тізімдерде құжаттарды жүйелеу жинақтың құрылымына (бөлім мен тарау бойынша) сәйкес келуі мүмкін, болмаса басқа белгілері бойынша жүргізіледі, мысалы, хронологиясы, тақырыптық айдарлары немесе сақталу орны бойынша.»;

284-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«284. Бұрын жарияланған құжаттардың тізбесі ғылыми басылымдар үшін зерттеушілерді айналымға енген құжаттар туралы ақпараттандыру мақсатында жасалады. Бұндай тізбелерде құжаттың күні, атауы (қажет болған жағдайда – аннотациясы) және құжаттың бұрын жарияланған басылымының атауы, шығарылым деректері мен беттері көрсетіле отырып беріледі. Тізбедегі құжаттар жинақтың

құрылымына сәйкес немесе хронологиясы бойынша жүйеленеді.»;

287-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Шетелдік мерзімді басылымдардың атауы түпнұсқа тілде жекедара тізімге (тізбеге) шығарылады немесе әліпбилік тәртіппен мерзімді басылымдардың жалпы тізіміне (тізбесіне) енгізіледі.»;

288-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Ғылыми-көпшілік басылымдарға әдебиеттің библиографиялық тізімі жарияланым тақырыбы бойынша мақалалар мен монографиядан тұратын бөлімдерді қосады. Кей жағдайларда оған көркем әдебиет шығармалары да қосылады.»;

288-тармақтың бесінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Хрестоматияларда әдебиеттер екі топ бойынша жүйеленеді:

«Міндетті әдебиет» және «Қосымша әдебиет».»;

289-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«289. Мазмұндамасында (мазмұнында) басылымның бүкіл құрамы бейнеленеді, соның ішінде, ғылыми-анықтамалық аппарат және қосымшалар, егер онда жарияланған құжаттардың тізбесі жоқ болса, барлық бөлімдердің атауы және оған кірген жеке құжаттар болуы керек.»;

290-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«290. Қосымшалардың мақсаты мен құрамы. Барлық типтегі құжаттар басылымы қосымшалармен болады, олардың мақсаты – жарияланып отырған құжаттардың мазмұнын толықтыратын мәліметтерді хабарлау. Қосымшаларда құжаттар, сонымен қатар жариланбайтын құжаттар мен деректер негізінде археограф құрастырған материалдар; бұрын жарияланған құжаттардың тізімі; ғылыми жұмыстар тізімі, қайта аталған көшелер мен аудандардың, архитектуралық және археологиялық ескерткіштердің, сақталмаған және табылмаған хаттардың, кәсіпорынның, мекемелер мен ұйымдардың тарихы туралы анықтамалар, анықтама-досье; кестелер енгізіледі. Кесте түрінде цифрлық құжаттар ғана емес, сонымен қатар көп мөлшерде жарияланбаған құжаттардан алынған мәліметтер беріледі.»;

294-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«294. Көркемөнер құжаттарды қайта жаңғыртқанда жарияланған суретті бұрмалайтын өңдеу қолданылмайды.

Графикалық құжаттарды қайта жаңғыртқанда оқылуы қиындық тудыратын: рамкалар, бұрыштық мөртабандар, техникалық мінездеме мен түсіндірмелер сияқты артық ақпаратты шығарып тастау керек. Графикалық құжаттарда масштабтар өзгертіледі, өлшемдердің саны азайтылады, үзіктер және айырулар қолданылады. Түрлер, тілім және қималардың саны иллюстрацияның арналымына сай, оқырманға зат және оның құрылымы туралы неғұрлым толық көрініс береді.»;

295-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«295. Киноқұжаттар жеке немесе кезекпен орналастырылған кинокадрлар (төрт

және одан көп) немесе панның түрлі бөлігінен алынған, жиынтығында киноқұжаттың ерекшелігін көрсетуге мүмкіндік беретін, яғни қозғалыстағы оқиғаның дамуын ретімен көрсететін жекедара сюжет түрінде жарияланады. Кадрлардың ұтымды санын таңдау дегеніміз, киноқұжаттарда жазылып қалған негізгі фактілерді және олардың арасындағы органикалық байланысты беру.»;

296-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Жариялау кезінде кино- немесе фотокадр автордың таңдаған тараптардың басымдығы сақталады. Көлденең қалыптың тік, квадрат немесе сопақпен алмастыруы тек қана кинофотоқұжатты қолдануда жол беріледі, жариялаудың негізгі фотоқатарында емес, көркем құрастырудың элементі ретінде - монтаждық фотоплакаттар; форзац, кітап шмуцтитулдары бойынша коллаждар.»;

297-тармақтың үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Егер басылым белгілі бір автордың (немесе авторлар тобының) шығармашылығын сипаттайтын болса, онда рамканың көмегімен кадрлеу үрдісін тиісті түсіндірулермен көрсетіледі.» ;

299-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«299. Кинофотоқұжаттардың суреттерінің кемшіліктерін жою. Кинофотоқұжаттардың ақауларын сақтау немесе жоюға байланысты мәселе жарияланған құжаттардың сипатына, басылымның мақсаттары мен міндеттерін есепке ала отырып шешіледі. Ғылыми басылымдарда кинокадрлар мен фототүсірілімдерді жариялау құжаттарды қабылдауға және талдауға қажетті тасымалдағыштардың бар барлық сыртқы ерекшеліктерін сақтайды.

Егер бұл процесс оның мазмұндық жағын қозғамайтын болса, кинофотоқұжаттарды үгіт-насихат басылымдарында жариялаған кезде өңдеу элементтеріне (ретуштеуге) жол беріледі.» ;

300-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«300. Иллюстрацияны археографиялық рәсімдеу. Кинофотоқұжаттарды жариялау түсіру объектісінің, зерттелетін оқиға немесе фактінің толық көлемдегі көрінісін қамтамасыз ететін ғылыми сипаттамамен қатар жүреді.».

2. Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитеті:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін ;

2) осы бұйрықтың белгіленген тәртіппен ресми жариялануын, кейін жарияланғаны туралы мәліметті Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Заң қызметі департаментіне ұсынсын ;

3) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

М и н и с т р д і ң

міндетін атқарушы

А. Бөрібаев

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК